X-ik évfolyam. 48-ik szám. Köszeg, 1890. november 30-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Hideg van!

(A n. t. közönséghez intézett felhivás.)

„A gyermek fázik, könnyei
Elállnak arczain;
— — — — — — — —
— — — — — — — —"

Eötvös J. baró.

Beleestünk, benne vagyunk! — — Miben vagyunk benne? — A téli időszakban. Erre vall a természet mostani képe, ezt érzi fázékony testünk. Fehér lepel takarja a földet, védve a növényzetet, a milliárdnyi rovarok fészkét a hidegtől. Rólok gondoskodik a természet; szegény emberekről a társadalom.

Kőszegen is, mint mindenütt, sok a szegény ember, sok különösen a könyörületre méltó elhagyott szegény gyermek. Ezek nélkülözik a meleg szobát, a jó téli öltönyt. Fázva huzódnak meg szegényes szobájukban; dideregve ballagnak az utczán, sóvár szemmel nézve bundás-csizmás pajtásaikat — —.

Városunk igen tisztelt és nagyérdemü jótékony egyesületei: a két jótékony nőegyesület, az árvaház, a gimnaziumi segélyző-egyesület, a szegény polgárok intézete, a szegényház, az Albrechtinum, a Pallisch alapitvány sokat, igen-igen sokat segitenek elöregedett, elhagyott szegény népünkön, részint azzal, hogy védőszárnyaik alá veszik, részint azáltal, hogy télviz idején meleg ruhával látják el; de évek hosszu során át tapasztaljuk, hogy az irgalmasság tényének ezen legszentebb gyakorlása még mindig nem képes a legégetőbb szükséget kielégiteni. Hogy mily nagy számmal élnek szegények közöttünk s hogy hány gyermek van, kik öltözet hiányában, hogy ne mondjuk, mezitelenségüknél nem képesek az iskolát rendesen meglátogatni, leginkább azok tudhatják, akik a néppel sürübben érintkeznek s az iskolában is néha-néha megfordulnak. Más városokban „rongyos-egyesület" czimen már régebben állanak fenn szegény gyermekeket elviselt ruhákkal segélyező társulatok; nálunk itt Kőszegen azonban a jótékonyság ily alakban inkább csak magán uton érvényesül; titokban nyujtja oda gyermeke elviselt ruháját a nemesen gondolkozó anya valamely szegény gyermeknek, akit épen fölfedeznie sikerült. Csak ritkán akad a szegényre s azért ritkán gyakorolhat csak jót, mert nincs alkalma. Nyujtsunk tehát alkalmat a nemes szivű háziasszonyoknak a jó cselekedetre!

Bizunk nemesen érző és magasztosan gondolkodó közönségünkben, hogy a minden szépet és jót felölelő emberbaráti szeretet már a közel jövőben városunkban is létesiteni fog egy oly intézményt, a mely minden megerőltetés és érzékeny áldozatok nélkül csak jóakaratunkat fogja igénybe venni s ezzel is képes lesz a legnagyobb jótétemény gyakorlására, képes arra, hogy szegény gyermekeinket, kiknek mindnyáját uj ruhával ellátni a jótékony egyesületeknek sem áll módjukban, felöltöztetjük annyira, hogy legszükségesebb teendőjüket végezhessék a ház körül s az iskolákat a zordonabb időben is rendesen látogathassák, elsajátithatván igy mindazon erényeket és ismereteket a melyekre nekik boldogulásuk czéljából mulhatatlanul szükségük van.

Kérdezhetné valaki, hogy hát miképen történhetnék mind ez meg? Könnyen. A jó Istentől megáldott jobbmódu családok gyermeik elviselt, kopott s használaton kivül helyezett ruhanemüit, a rongyokba burkolt mezitlábos iskolás gyermekek között leendő szétosztás czéljából szünnapokon beküldik az illető iskolának, ide filléreiket a gyermektelen, de vagyonnal megáldott, jólétnek örvendező szülők. Az illető intézetek tanitói majd gondoskodnak az adomány nyugtázásáról, valamint a ruhanemüek igazságos és méltányos kiosztásáról. Ha nagyobb mérvben szándékozunk a nyomoron segiteni és jótékonyságunkat tágabb körben és rendszeresen éreztetni, akkor folyamodjunk a fent emlitett módhoz, alakitsuk meg bármi név alatt a rongyos-egyesületet. De mert uj egyesületről van a szó, ne ijedjen meg senki a számtól, amely igy ismét felszaporodik. Soha se sok az egyesület, ha még ugy igénybe veszi a közönség pénzerejét, különösen akkor nem, ha annak czélja: jót tenni. Ennek utján pedig jót gyakorolhatunk, jót kevéssel, jót használatlanul heverő rongyokkal. Ha pedig nevetne valaki a rongyos-egyletnek, az meg elárulná, hogy nincs helyes fogalma annak czéljáról, annak jótékony hatásáról. Könnyü nevetni annak, aki legalább a legszükségesebbeket nem nélkülözi és meleg szobában, jó ruhában tudja övéit; de a ki fázik, éhezik?! Gyakoroljuk az emberszeretetet, mert csak akkor felelünk mind jobban meg felebaráti kötelességeinknek. Kőszegen mindig találkoztak nemesen érző szivek; vannak

TÁRCZA.

A holdfény.

Ki ismerte a gedőfalvi plébánost? Azt hiszem senki sem tisztelt olvasóim közül. Magam is csak a nyáron ismerkedtem meg vele, midőn a gedőfalvi románstilü templom megtekintésére Gedőfalvára bicikliztem. Néhány napig időztem nála, mig a templom alaprajzát és a szebb reszleteket jegyzőkönyvembe lerajzoltam. Ott időzésem alatt volt alkalmam megismerni nemcsak külsőleg, de lelkileg is. Magas, szikár, ideális természetü; de egyenes, nyilt jellemü volt. Nézetei, meggyőződései megáliapodottak voltak, nem tágitott tőlök egy tapodtat sem.

Midőn a kis plébániai lakás kertjének fasoraiban hosszu léptekkel fel-alá járkált, nyugtalan lelke fölfölvetett egy-egy kérdést, mint például: „Miért teremtette ezt az Isten?" És azután makacsul hánytorgatta ezt a kérdést s majdnem mindig megtalálta a kérdés nyitját. Távol volt tőle a jámbor alázatosságnak ez a szózata: „Uram, mily kifürkészhetetlenek a te útaid!" Ellenkezőleg igy szólt magában: „Én az ur szolgája vagyok, s tudnom, ismernem kell az ő inditó okait, ha pedig nem tudom, ki kell kutatnom!"

A termé-zetben minden ugy tünt föl előtte, mint abszolut és csodálatraméltó következtetesség. A „miért"-nek mindenben megfelelt az „azért"-ja. A hajnalpirt azért teremtette az Isten, hogy az ébredés vidám legyen; a nap azért van, hogy a vetések nőjjenek és megérjenek; az eső, hogy öntözze a vetéseket; az est, hogy elalnuson; a sötét éj, hogy aludhassunk.

A négy évszak teljesen megfelel a mezőgazdaság követelményeinek és sonasem támadt benne gyanu az iránt, hogy a természet tervtelenül működik, sőt ellenkezőleg: minden elő az évszak, az éghajlat és az anyag merev törvényeihez alkalmazkodik.

A nők iránt öntudatlan gyülölettel viselkedett. Gyakran mondogatta Krisztusnak ezeket a szavait: „Asszony, mit cselekedjem veled?" és toldalékul ezt tette hozzá: „Azt kellene hinnünk, hogy az Isten nincs megelégedve ezzel a művével! Az Isten bizonyára a végre teremtette a nőt, hogy a ferfit próbára tegye és kisértetbe hozza." A plébános urnak ez volt szent hite.

Némi elnézessel megis volt az apáczák iránt.

Keményen bánt velök is, mert papi hivatala daczára a folyvást működő gyöngedség nem ragadta el, noha ennek a gyöngedségnek megalázott szivekben volt a sulfeje. Érezte ezt a gyöngedséget az apáczáknak áhitattol ittas tekintetében; forláztotta szerelmök a Megváltó iránt. Tapasztalta ezt a hő szerelmet, melyet eltelt, az engedelmességen, a beszéd szelidségében, az apáczák lesütött szemeiben, ha szóba állt velök és alázatos könnyeikben, melyek akkor fakadtak, mikor keményen rájok támadt.

Egy huga volt a plébánosnak, a ki édes anyjával a szomszédos házban lakott. A plébánosnak az volt elrokelt szándéka, hogy a huga irgalmas apáczává legyen.

A leány, Vilmának hivták, csinos könnyed és vidám volt. Szép sugár termetü. Apró, pislogó szemü. Arczán mindig könnyed mosoly ült. Ha a plébános a bibliából olvasott fel neki, nevetésre fakadt; ha emiatt haragra gerjedt, Vilma átölelte őt s hevesen megához szoritotta. A plébános a maga részéről igyekezett kibontakozni az ölelésből, de bensőleg édes örömet érzett, az atyai szeretet csiráját, a mely minden férfiban szendereg.

Gyakran, midőn együtt sétálgattak a mezőn, beszélt neki az Istenről. A leány oda se hallgatott, hanem életkedvtől ragyogó szemmel tekintett fel az égre, a füvekre és a mezei virágokra. Néha-néha előre is szaladt a kis Vilma, hogy elfoghasson valamely röpkedő teremtményt. Ha sikerült, igy kiáltott fel: „Nézd bácsikám, milyen szép! Ugy szeretném a szivemhez szoritani!"

De éppen a „bogaraknak szivhez szoritási" iránti vágy nyugtalanitotta és bőszitette fel az öreget, mert ebben azt a kitörülhetetlen szerelmi vágyat látta, mely minden női szivben megvan.

Gedőfalván időzésem alatt történt ez az eset, a melyet most mindjárt el fogok beszelni.

Egy szép napon a templomszolga felesége, ki a plébánosnál takaritott, nagy óvatossággal, titokzatossággal közölte a pappal, hogy Vilmának kedvese van, kit általánosan vőlegényül tartanak. Rettenetes vértolulás fojtotta el a plébános hangját. Némán, félignyitott szájjal ült a székében, arcza egészen be volt kenve szappannal, mert épen borotválkozni készült. Végre magához tért és beszelő tehetséget visszanyerte. Igy kiáltott fel: „Az nem igaz! Maga hazudik, Bábi néni!"

A parasztasszony kezét a szivére téve igy felelt:

— Az Isten a tanum, hogy nem hazudom, plébános ur. Mondom önnek, hogy minden áldott este vele sétál, mikor a testvérei aludni mennek. A Gyöngyös partján találkoznak. Hogy erről, plébános ur, meggyőződhessék, nem kell mást tennie, mint menjen ki este tiz órakor.

Lázas lépésekkel mérogette végig a szobát, mint mikor broviáriumát mondja el. Mikor megint leült és borotválkozáshoz fogott, az izgatottságtól háromszor vágott bele az arczába, füle meg az orra között.

Egész nap rossz kedve volt. Titkos düh forrt a lelkében. — A mindent legyőző szerelem felsöltö ha-

olyanok ma is. Ezek legboldogitóbb gyönyörüségüket abban lelik, ha a szenvedők, nélkülözésekkel küzdők lecsurgó könnyeit letörölhetik, ezek fájdalmát részvétük és adományuk által enyhithetik.

A Dunántuli mozgalom.*)

Az évek előtt meginditott eszme testté vált, a „Dunántuli közmüvelődési egylet" megalakult. De jelentősége csak ugy lesz, működése csak akkor igér eredményt, ha az ország ezen nagy, müveltségben és vagyonban nem utolsó részének polgárai tömegesen csatlakoznak a meginditott mozgalomhoz; ha annak hazafias czéljai elérésére szellemi és anyagi segélyükkel nem fukarkodnak.

Egybegyültünk, szervezkedtünk, s meghatároztuk a módokat, eszközöket, a melyekkel kitüzött czelunkat valósithatni véljük. Feladatunk e tekintetben annyiban könnyebb volt, a mennyiben nem vagyunk úttörők, több hasonczélu egylet áll már előttünk, ezeknek eddigi működése menetéből, eredményeiből tanulságot sőt utmutatást is meríthetünk mind az eljárás módozatai, mind az eszközök helyes megválasztására nézve.

Nagy feladat vár reánk. Századok mulasztását kell pótolnunk, meg pedig a réginél nehezebb, napról-napra inkább sulyosodó állapotok közepette.

Sajátságos jelenség, hogy épen mi magyarok államiságunk tizedik századában is meg mindig hijában vagyunk a nemzeti egységnek, mely nélkül erős állam nem képzelhető. Európában a magyar volt az első nemzet, melynek államisága teljes consistenciát és oly kiverőktést nyert, a mely ezer év óta fenáll és lényegesen nem változott. Mig Európának többi népei századok véres küzdelmei után értek el, ki előbb, ki utóbb, a politikai állam egységet, mi már századokkal előbb egységes állam valánk. És mégis ott állunk a nemzeti egység tekintetében a körülöttünk alakult államok, nemzetek között az utolsó sorban.

Nem követtük a többi nemzetek példáját, kik bizony nem voltak válogatósak az eszközökben, s a kiknek legtöbbjét vér és tűz forrasztotta egygyé. A barbárnak csufolt magyar volt az egyedüli, aki embertelenül bánt mindig a területen lakó egyéb népfajokkal, nem használta a boldvasztásra a multban egyedül sikeres eszközt: a kényszert és erőszakot. Pedig ezt nemcsak a politikai okosság, de az önfentartás kötelessége indokoltabbá tette nálunk, mint bárnol egyébütt.

Mint idegen elem ékeltük be magunkat Európa közepébe; úgy voltunk, sőt részben vagyunk meg most is, mint a tenger közepen felmerült szikla, minden oldalról ostromolt az irigység s gyülöltség dühös hullama. Elseperni ugyan nem birta, de vájt bele olyan rést, melyet csak nehéz munkával, kitartással eszélyesen alkalmazott erélylyel leszünk képesek kitölteni.

Ne engedjük azonban magunkat elriasztani a nehézségek által; mindenek előtt és mindenek felett ne engedjünk tért a kishitüségnek, a tulságos óvatosságnak, mely rendesen nagyon is átlátszó alakiságok mögé szereti rejteni a főczélt. Ez pedig sem több, sem kevesebb, de igaz és minden: a magyarosodás terjesztése minden áron, minden eszközzel, kivéve a kényszert és erőszakot.

Társadalmi czimet, czéget adunk egyletünknek és ez helyes. Mi nem alakulhatunk politikai párttá. Meg kevésbé szegődhetünk a létező politikai pártok bármelyikének szolgálatába. De másrészt egy oly egyesületet, mely egy más politikai czél elérésére törekszik és czélra alakul, legyen annak neve, czime, bármi, csupán társadalmi szövetkezésnek senki sem fogja tartani, mert bizony ennél sokkal több, és kell is hogy több legyen.

Igen helyes, hogy első sorban társadalmi uton és eszközökkel kivan czélja elérésére működni. De ne áltassuk magunkat; ma már, midőn a hazánkban létező nemzetiségek között az izgatás oly nagy mérveket öltött; midőn nem elszigetelt, magokban álló, hanem a szomszéd államok nemzeteivel, rokonfajokkal van dolgunk; midőn az izgatások hatalmas külbefolyások mellett oly fokra fejlődtek, hogy már a kihivó támadó fellépések számos jelenségeivel találkozunk, a csupán társadalmi működés elégséges nem lehet. Nem rendelkezik annyi erővel, annyi tekintélylyel, amennyit ily nehéz helyzet követel. Csupán ezzel nem szállhatunk szemben a siker reményével, a támadás és a támadók rendelkezésére álló és általok ritka erélylyel, szivóssággal tervszerüen alkalmazott eszközökkel. —

E mellett még a legjobb esetben is a társadalmi működésnek hatása csak lassu, apróu fokozatos, sok évek eredménye lehet, lenne még akkor is, ha olyan magyarositási védegyletre birnánk szánni magunkat. Mi azonban nem várhatunk; a helyzet fenyegető állapotában oly eszközökhez kellett nyulnunk, melyek gyors, hatályos eredményt biztositanak. Okvetlen szükséges, hogy a társadalom és a politika minden tényezője egyesülten latba vesse minden erejét. Meg kell nyernünk a kormányt, a törvényhozást, sőt még az egyházak közreműködését is.

Épen ezért nem elég, hogy alapszabályaink csupán társadalmi eszközökkel valósitható intézkedések szük körére szoritkozzanak. Hanem igen is határozott és ki is mondott feladatnál kell lenni: hogy figyelemmel kisérje a magyarosodás minden mozzanatát; figyelje meg, sőt ellenőrizze a törvény és kormány minden intézkedéseit, rendeleteit, melyek a magyar nyelv terjesztésére vonatkoznak. Tartsa feladatának a kormánynak, vagy ha kell a törvényhozásnak is figyelmét felhivni az általa tapasztalt hiányokra, vagy a netalán szükségesnek felismert ujabb intézkedésekre. Legyen segélyére minden politikai oly mozgalomnak is, mely az államnak minden intézményét, minden szerves organumait olyanná akarja tenni, hogy azok a nemzetiség és a magyar nyelv terjesztésének ne csak utját ne állják, hanem annak hatalmas tényezőivé váljanak.

Mindezek oly feladatok, melyek czéluuk elérésére nélkülözhetlenek, de csupán társadalmi működéssel el nem érhetők.

Nem tudjuk, mikor zúdulnak lejünkre az Európai bonyodalmak. De most legalább egyidőre szünet állott be. Nincsen, a ki megmondhatná, meddig fog tartani, valószinüleg sokáig nem, semmi esetre oly sokáig, hogy a csupán társadalmi működés eredményének valósitását megérhessük.

Többet kell hát tenni, gyorsan, haladék nélkül. — A siker biztos, ha nem tétovázunk, ha megértjük, hogy eme három dolog okvetlen szükséges:

Nyiltság, — buzgóság, — bátorság.

Ne rejtsük czéluukat kas alá; amugy is tudja ország-világ, tudják az idegen fajok, hogy vegczélunk a magyarosodás terjesztése, nemzetiségünk tömöritése. Mondjuk ki tehát ezt nyiltan már az alapszabályokban is.

Legyünk buzgók; ne csak nevünket és pár fillérünket adjuk oda, — de legyen az egyletnek minden tagja a kitüzött czélnak megannyi apostola mindenütt és minden időben.

Legyen bátorságunk nyilt sisakkal fellépni. Fajunk szemelyes bátorsága nem szorul bizonyitásra. De politikai bátorság dolgában meg legjobb államferfiainak sem ütötték meg mindig a mérteket. Most is sokan találkoznak, a kik a burkolódzást, az equivocációt szükségesnek hirdetik. Felnek, tartanak, mert nem ismerik a nemzet erejét, és abban nem biznak.

De ha az elbizakodás hiba, a tulságos óvatosság még nagyobb. Legnagyobb a diplomatizálás azok részéről, kik annyira nem értenek hozza, hogy ellenfeleinkben oly rövidlátást tesznek fel, a melyet ügyetlen leplezgetéssel felre lehet vezetni.

Ismétlem, nagy feladat áll előttünk, de nagy bátorság nélkül soha senki és sehol sem teremtett, mi sem fogunk teremteni.

Perczel Miklós,
orsz. képviselő.

*) Terszűke miatt lapunk mult számából kimaradt.

Helyi és vidéki hirek.

— **A tél.** Tél uram teljes erejével rontott be a mult szerdán, berontott pedig kiméletlenül és minden átmenet nélkül. Hétfőn estefelé még villámlott és zivatartól lehetett tartani, szerdán reggelre meg már az monkós téli idő fogadta az ébredő embereket. Hóvihar keletkezett 3 cm. magas havat hullatva. Pénteken éjjel eső kezdett esni, mely a remélt szánutat tönkre silányitotta és viztengerré változtatta az utczákat. A tél mérge hamar csillopult.

— **Egy sürgős kérelem hatóságunkhoz.** Hogy a tisztaságáról jó hirnévnek örvendő városunk igazán méltó legyen e hiréhez, nagyon szükséges volna, ha hatóságunk szigoru intézkedéseket tenne a gyalogjárók tisztitására, ami a házi urak dolga, de a mihez a hatóság felügelete is szükséges. Most midőn az időjárás oly hamar pocsolyává teszi a közlekedési utakat, hol pedig a fagy teszi életveszélyessé a járdát, a hatóságnak szigoruan kellene intézkedni és ha kell, a mulasztó háziurakat sulyosan és példásan megbirságolnia.

— **Kimutatás** az 1890. évi october havi ideiglenes üzleti bevételekről a kőszeg-szombathelyi vonalon. Átlagos üzemhossz 17 Km. A havi eredmény 6145 szállitott személy után 1961 frt, vagyis az előző évi october hónap bevételénél 6 frttal több; 1043 tonna gyors- és teher-áruk után 1763 frt, vagyis 287 frttal több a tavalinál. Az összes bevétel 3724 frt, vagyis 293 frttal több mint az előző évi october havi bevétele. Az eddigi összes bevétel 19.000 meg 12,619 frt, összesen 31,619 frt, vagyis már 3,427 frttal több mint tavai.

— **Értekezlet** A helybeli alsófoku ipar és kereskedelmi iskolák tanitó-testülete e hó 26-án az ipariskolai rajzteremben rendes havi értekezletét tartotta. Az előző ülés jegyzőkönyvének bemutatása után a tanitó-testület megállapitotta a tanulók előmeneteléről szóló november havi minősitési táblázatot és azután a fegyelmi eszközök alkalmazásáról kezdett tanácskozni. Ebben azonban végleges megállapodásra nem tud ott jutni, mivel ez érdemben előzőleg a felügyelőbizottság és az ipartestület véleményét akarja kikérni.

— **„Kőszeg városa és környéke"** czim alatt lapunk szerkesztője, Wittinger Antal, magyar és német nyelven egy munkát irt, mely most (a 4. füzettel) hagyta el a sajtót. A két részből álló munkában Kőszegnek terjedelmesebb és husz vidéki község rövidebb leirását találja az olvasó s azon kivül 40 illusztrácziót és egy kis térképmellékletet. Az első rész tartalma: A város leirása. A vár. A benczések temploma. A plébánia-templom. A városház. A benczések székháza. Az árvaház. A katonai alreáliskola. A kálvária-templom. A határ. Séta és kirándulóhelyek. Hegység. Vizek. Éghajlat. Lakosok. Igazgatás és törvénykezés. Egyházi ügy. Római kat. plébánia. A protestáns bitközség. A zsidó hitközség. Tanügy: Elemi népiskolák. A gimnazium. A katonai alreáliskola. Kisdedóvó intézet. A polgári fiu- és leányiskola. Alsófoku ipariskola. Alsófoku kereskedelmi iskola. Irodalom és művészet. Közművelődési egyesületek. Jótékony intézetek (egyesületek). Közegészségügy. Ipar és kereskedelem. Pénzintézetek. Vasut. Történeti vázlat. Helytörténeti életrajzok. Műemlékek. Második rész: A környék leirása. Rőt—Rendek. Léka. A vár. Borostyánkő. A vár. Doroszló. Czák. Szerdahely. Velem. Szent-Vid. Bozsok. Rohoncz. Szalónak. Lukácsháza. Csömöte. Nemes-Csó. Tömörd. Ketlhely. Borsmonostor (Klastrom.) Bleigraben. Horvát-Zsidány. Locsmánd Linzsér. A koronahegyi klastrom-rom. Képek: Kőszeg látóképe (melléklet.) Kőszeg vára. Kőszeg belvárosa. Kőszeg egykori alsó városkapuja. Kőszeg egykori felső városkapuja. Katonai alreáliskola. Szt.-Domonkosrendü apáczák leánynevelő-intézete. Hétkut (tájkép.) Chernel Kálmán arczképe. Kelcz Imre. Kőszeghi Károly. Császár-utcza. Az árvaház. Gőzmalmi kaszárnya. Saxlehner András arczképe. Átfurt szerpentin-fejsze. Szerpentin-véső. Az Ó-ház (tájkép.) Vörösrézcsákány. Római tégla. Kőszeg város czimere. Kőszeg a mult században. Garay-czimer. Jurisics czimere. A plébánia-templom szentségmutatója. XV. századbeli kehely. Erzsébet-casula. A röti templom. A lékai templom

---

ragját. Ehhez járult még az atyai érzelmek hullámzása is, a szülőknek ez a nehéztelése, melyek a lányok akkor idéznek fel bennök, midőn ők, nélkülök vagy épen ellenökre választanak. Ő rászedett gyám, ravaszul megcsalt, megrabolt lelkipásztor volt.

A vacsora után hasztalan kisérlette meg az olvasást; izgatottsága nőttön-nőtt, mennél jobban közeledett az éj. Mikor az óra tizet ütött, elővette a botját, erős, tölgyfából készült kampós botját, a melyet éjjeli kimeneteleinél szokott volt használni, mikor betegekhez hivták. Mosolyogva tekintett az egyszerü fegyverre és erős kezzel suhintotta meg a levegőben. Azután dühösen vágott egyet az előtte álló szekre, ugy hogy a karfája a padozatra hullott.

Kinyitotta az ajtót s kiment. Meglepetve állott meg a folyosó küszöbén. Szemefényét csaknem elvesztve tekintett a hold ezüstös fényébe. A plébános egyike volt azoknak a rajongó költői lelkeknek, a milyenek a régi egyházatyák voltak, a kik a gedőfalvi templom belső falára vannak festve. Lelkét rögtön megbénitotta s elbájolta az éj nagyszerü és nyugodt szépsége.

Kertjének törpe fái, teljesen holdfénybe fürödve, felig-meddig lombos ágaikkal sajátságos árnyékokat vetettek az utakra. A ház falaira huszott koporsnabokor édes, fölséges illata a lányba, világos estben ugy bimbálódzott a légben, mint valami illatból szőtt lélek.

Mély lélekzettel szivta magába a levegőt, mint a hogy az ittasok szokták a bort. Lassan lépdelt tova. Egészen megfeledkezett hugáról.

Elbájolva, mámorosan ért a sík mezőre. Még egyszer megállt és tekintetét végig jártatta a szerelmeskedő lénytől elözönlött síkon, mely olyba tünt fel, mintha valami szelid bűbájba lett volna merülve. A békák kuruttyolásai hangzottak, es a távolból a csalogányok éneke vegyült össze a léghullámaival, ábrándozásra késztetve a gondolatot. Dobogó szivvel — nem tudta miért — folytatta az utját. Lefegyverezve érezte magát, kimerülve végtelen kedve támadt leülni és itt maradni, Isten alkotásának nagyszerü voltát bámulni, csodálni.

Amott alább, a Gyöngyös egy kis kanyarulatánál, a nyárfák hosszu sora kigyózott. A holdfény sugaraitól átszőve, megezüstözve, megvilágitva, a part fölött finom, halvány gőz uszott, mely mint valami áttetező paplan, a kigyózó folyó tükrét betakarta.

A pap még egyszer megállott, mig lelkét teljesen át nem hatotta bizonyos folytou uovekvő, ellenállhatatlan varázs. Kételkedés, határozatlan nyugtalanság lepte meg egész valóját; bensejében kérdés merült fel, melyet időnkint fel-feltett magának. Miért alkotta ezt az Isten? Ha az éj szendergésre, a mindent feledő nyugalom öntudatlan állapota számára van teremtve, miért bájolóbb a napnál, miért szellemesebb a hajnalpirnál és az esthomálynál? És ez a szeliden hullámzó, elbűvölő csillagzat, mely költőibb s e mellett csendesebb is a napnál, mely arra van teremtve, hogy oly tárgyakat világitson meg, melyek a nagy fénynek nagyon gyengék, és titokzatosak — miért van épen most az égen, miért ragyog a sötétségen át.

Miért nem nyugszik a legkedvesebb énekes madár most, miként a többi; s miért tölti el énekével az elmámorositó félhomályt? Mire való ez a föld tölött kifeszitett fátyol? Mire való ez a szivdobogtató borzongás? Honnét ered ez az érzéki fölhevülés? Mire való a kisértés eszközeinek ez a felhasználása, melyet az ágyban alvó emberek ugy sem látnak? Vajjon kinek volt tulajdonkép szánva ez a magasztos szinjáték, a költészetnek ez a teljessége, melylyel az ég a földet elhalmozza!

Ezt nem értette meg a plébános. De ime! Ott alant a sík mező szélén, az ezüstös ködbe merült fák lombjai alatt két árnyék látszik, a melyek egymás mellett mozognak.

A férfi magasabb s karját a leány dereka köré fonja s időről időre magához szoritja kedves alakját. Egyszerre, mintegy varázsütésre, életet nyer a táj, s önalkotta keretként fogja körül a szerelmeseket. És közelednek a paphoz: elöválasz gyanánt, feleletként, melylyel az ur szolgájának nem akart adósa maradni.

És a plébános igy szólt:

— Talán azért alkotott az ur ilyen éjszakákat, hogy az emberek szerelmöket feltárják.

E szavak után mintegy önkénytelenül, sejtelem nélkül vonult feire az ártatlan és tiszta szerelemben vándorló pár elől. Szégyenkedve, megrémülve futott tova, mint a ki olyan templomba lépett be, a melybe belépni nem volt joga.

Kovács S. János.

a herczegi parkkal. Léka vára 1675-ben. Léka-vár romjai. Borostyánkő vára. Római vizvezetéki cső. Rohoncz látóképe. A rohonczi piacz. A rohonczi óvó-intézet. Szalónak vára. Borsmonostor (Klastrom.) Lánzsér vára (Kis-Ujfaluról tekintve.) Lánzsér-vára (közelről nézve.) Kőszeg és környékének térképe. — Aki Kőszeget és a körülötte elterülő Vasvár- és Sopronmegyei vidéket közelebbről megismerni kivánja, vagy azokiránt egyébként is érdeklődik, az 1 frt 50 kron megszerezheti e munkát annak szerzőjénél, Wittinger Antalnál, Kőszegen.

— **Beküldve** kaptuk a következő uémet nyomtatványt: „Einladung zu dem am Samstag, den 29. November Abends stattfindenden Promenade-Conzert und Tanzkränzchen im Ballhause. Während des Conzertes sind die Tische im grossen Saale zum Speisen gedeckt. Zum gütigen Erscheinen ladet Euer p. t. Hochwohlgeboren höflichst ein Richard Pohl, Kapellmeister. Programm Abends an der Cassa. Entrée 50 kr., Familienkarten 1 fl." - Hát mind ez a maga nemében igen szép; szép a zene művelése különösen, de szép az is, ha valaki tud németül és ezen a nyelven beszél valakivel. De ha az a valaki Magyarországon él és magyar közönséggel akar érintkezni, attól megkövetelhető, hogy a magyart ne ignorálja és engedjen ennek legalább annyi tért, mint a mennyit juttat a másiknak. Azt hiszszük, evvel egyetért vélünk magyar és német egyaránt és nem fog csodálkozni az utóbbi, ha előbbi ily esetek ismétlődésénél, a melyet minden esetre tüntetés számba is lehetne venni, állást foglalni volna kénytelen.

— **Farsangi programm**. Az előjelekből itélve a jövő farsang vigabbnak igérkezik az ez ideinél. Ez esztendőben tudvalevőleg egy nyilvános bálunk sem volt, és az emberek, a kiknek pénzök és kedvök volt, elmentek a szomszédba mulatni; a jövő farsangon itthon is vehetünk részt mulatságon. Az életrevaló turistaegyesület választmánya, elnökének inditványára a napokban kimondta, hogy január hó 10-én, vagyis a farsang első szombatján fényes bált rendez és erre már most készülődik. — Beszélnek a nő-egyesületek készülődéseiről is. E szerint ezek egyike-másika, vagy mintkettő együttesen szintén tervezne nagyobb szabásu mulatságot, persze valamivel későbben a már megállapitott turistabálnál. Szép mint a két egyesület intenciója; az egyik a hasznosat törekszik előmozditani, a várost széppé, érdekessé tenni; a másik azért tánczoltat meg bennünket, hogy jótékonyságot gyakorolhasson. Kivánjuk a legjobb sikert mindkettőnek!

— **Tandij elengedése**. A katolikus iskolai szék tegnap a fiu-iskola tanácskozó termében gyülést tartott. Ennek egyedüli tárgyát a népiskolai mindkét nembeli szegény tanulóknak a tandijfizetés alóli felmentése képezte. Az iskolai szék végig ment a közel 500 nevet feltüntető lajstromon és 258 gyermeknek engedte el az évi 2 frtnyi tandijat. Bár változnának viszonyaink, hogy valamennyi iskolakötelest föl lehetne oldani a fizetés alól, vagyis a tandijat eltörölhetnök.

— **Ostrom alá vett bormérő**. Kappel Jánosnak a sziget-utczában levő bormérőjében vasárnap éjjel poharazás közben összeveszett egy pár kapás-legény, amiért őket a háztulajdonos kitétette az utczára. Pártjukat fogta egy intézeti szolga, aki, mert hasonló sorsban részesült, segitségért ment egy helybeli lebujba s a magával hozott csapatot a helyiség ostromára vezényelte. Vitézül harczoltak, mert a ház kapuját Botonték érczbuzogányai döngették és már biztosnak látszott a győzelem, midőn hirtelenül felmentő sereg érkezett — a rendőrség. Az erre ujból megkezdett harcz eldöntetlen maradt, hanem a vitézek közöl egy pár fogságba került.

— **Megfagyott öngyilkos**. Nagy viszályban élt Kuntner János, a rózsa-utczában lakó 74 éves öreg ember az ő gyermekeivel. Hihetőleg az efölötti elkeseredettsége késztette őt arra, hogy kimenjen szőlejébe s annak faházában felakaszsza magát. Fia csütörtökön délután keresésére indult az eltünt apának, kit a szőlő faházában zsinorral a nyakán megfagyva talált a földön. A szegény öreg rossz szerszámmal indult a más világra, mert a gyilkos kötél gyengének bizonyult és elszakadt. Hihetőleg eszméleten kivül jutott vissza a földre, hol azután megfagyott. Minő lelkiismereti furdolásokat okozhatott az eset az öreg gyermekeinek?!

— **Utonállók**. Pénteken este ugy 9 óra tájban lihegve futott végig a császár-utczán egy ember, utána pedig egy sereg bakter és Schiefer városi rendőr-tizedes. Ezek a futót csakhamar elfogták és bekisérték a rendőrtanyára, hova nemsokára beállitottak egy másik emberrel is. Hiányzik még egy harmadik, mert Scheer Józsefen és Knar Jánoson kivül még egy harmadik is tartozott a szép kompániába, mely Stuhl F. molnár és Rozner P. postatisztet aznap este megállitotta az utczán, és tőlök pénzt követelt. A megtámadottak lármája szétrebbentette a kompániát, melynek két tagja hüvösre került és a harmadik is valószinüleg nem sokáig várat magára a rendőrségnél.

— **Szerencsétlenség játékközben**. Mert tél van, azt kellene mondanunk, hogy nem tudja miféle játékhoz fogjon ez ifjuság, s azért kapóhhoz az ugynevezett „sudarászás"-hoz; de mert nyáron is akárhányszor láttunk zsebkendőkkel lánczként összefogdzott tanuló-sort, amint magát nagy sebességgel lódítja, bámoljuk az ifjuság gusztusát. Ezerféle és szebbnél szebb játék létezik szabad és szükebb térre való, mégis a csunya nyaktörő kedvteléseket hajhászsza és üzi. Ilyen a fennebbi is, amelynél a multkoriban egy Rotler Gyula nevü tanulót ugy ellóditottak, hogy a levegőből került vissza a földre és esés közben vállcsontját törte el. Intő például hozzuk fel az esetet, hogy mások is tanuljanak belőle.

— **Földieink a fővárosban**. A Budapesti Vasmegyei Kör a multkoriban tartott közgyülésén revisio alá vettek a régi alapszabályokat s annak több pontját módositották. A többi közt elhatározták, hogy a kör rendes tagja nemcsak egyetemi hallgató lehet, hanem más egyetemet vagy más felsőbb tanintézetet végzett vagy egyéb értelmi pályán levő fiatalember. A f. hó 22-én az Andrássy uti Petauovits-féle vendéglő különhelyiségében rendezendő estély programmját is megállapitották. Kováts S. János elnök „A vasvármegyei műemlékek", Huszár Pál „Női zenekar" czimmel tartanak felolvasást. Hajós Jenő tag „Pán halálát", Van der Hoske Kálmán tag pedig „Mese a nagy csizmáról és kis czipőről" czimü költeményeket szavalják el.

— **Brutális csizmadiák**. Az egyik helybeli német lap következő majdnem hihetetlen esetről értesiti olvasóit: Mult csütörtökön több rohonczi csizmadia és czipész kocsin hazatérőben volt a soproni vásárról. Az utolsó stácziót a bozsoki korcsmában tartották s mikor onnan végre szabadultak és kocsira ültek, összeszólalkoztak a kocsissal és véresverték. A szerencsétlen ember elbódulva bukott le a lovak közé és a kocsi kerekei összezuzták mellét. A májszter urak evvel mit sem törődve elhajtottak, ott hagyva az ut közepén az embert kit a plébános kocsisa szedett föl és szállitott be Rohonczra. A szegény kocsis szenvedett sérüléseiben belehalt.

— **Vasutépités**. A pozsony-szombathelyi vasutat mult csütörtökön, f. hó 27-én kezdte meg az épitő vállalat tényleg épiteni. E napon délelőtt 11 órakor tették meg az első kapavágást Vasmegye Répczelak község határában. Ez első kapavágás, a vasut épitésének tényleges megkezdése, az épitendő vasut jelentőségére való tekintettel megfelelő ünnepséggel volt egybekötve, melyhez az érdekelt köröket szentmártoni Radó Kálmán cs. és kir. kamarás, Vasmegye főispánja, a vasutügynek lelke és feje hivta meg.

— **Vasutügy**. Sopron városa a tervezett sopronkőszegi vasut törzsrészvényeiből 50,000 frt értékűt fog átvenni, de nem készpénzfizetés mellett, hanem papirok felhasználásával és a városi szükségelt terület átengedése mellett.

— **A pozsonyi állandó dunahid** deczember derekára teljesen elkészül, akkor teszik meg rajta a teherpróbát is. Az ünnepies hidavatás deczember 29-én lesz. Király ő felsége a miniszterek és a meghivott vendégek már deczember 28-án megérkeznek Pozsonyba.

— **„A tanitók szava"** czimü röpiratot adott ki Glatz György tanitó, a „Paedag. Szemle" szerkesztője, melyben a tanitók szomoru helyzetének javitása érdekében az országgyüléshez benyujtandó kérvényt sürgeti. Adja a kérvény igazolását is. A röpirat ára 20 kr. A füzet megrendelhető a szerző kiadónál Budapesten. Wesselényi-utcza 48. szám.

— **Országos vásár**. Holnap, vagyis decz. 1-én Sárvárott országos vásárt tartanak.

— **Hirdetmény**. A hazai borkereskedés és termelés érdekének hatályosabb megvédése indokából czélszerűnek látszik, hogy az érdekelt termelők, kereskedők, nevezetesen mindazok, kik boraikat a külföldön való utánzástól és a hamisitványok forgalomba hozatala általi károsittatástól óvni óhajtják, igyekezzenek boraikat szabályszerüen lajstromozott védjegyek oltalma alatt hozni forgalomba. — Miután a bel- valamint az illető külföldi helyeken való védjegylajstromozása által a védjegyek kölcsönös oltalma tekintetében fennálló nemzetközi egyezmények erejénél fogva, a kereskedő és termelő bizonyos hatályos eszközt találhat arra, hogy a hamisitó ellen sikerrel eljárhasson s igy a magyar borokkal külföldön elkövetett hamisitásoknak némileg gátat vethessen, ő nagyméltósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi október hó 18-án 56.855/VI sz. a. kelt magas leiratához képest felhivjuk a kamarakerületünk érdekelt borkereskedő köreit, miszerint védjegyeiket ugy saját érdekükben, mint a magyar bor kereskedelmi forgalma érdekében, minél nagyobb számban belajstromoztassák. Kelt Sopronban, 1890. évi november hó 7-én.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény**. Az orosz kormány rendelete szerint mindennemü elő növény küldemény, ide értve a szőlőt is — rendeltetési helyükre való tekintet nélkül jövőben az orosz határon a vámhivatalok által megvizsgálandó. Ez által az orosz kormány elejét akarja venni azon lehetőségnek, hogy szőlőlevelekbe csomagolt növények által a philloxera behurczoltassék. Ezen intézkedés az érdekelteknek, különösen a szőlőkereskedéssel és kivitellel foglalkozó köröknek oly megjegyzéssel hozatik tudomására, hogy a szóban levő eljárás valószinüleg valamely spediteur közbelépését fogja a határvámnál szükségessé tenni. Sopron, 1890. november hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény**. A belgrádi cs. és kir. osztrák-magyar konzul jelentése szerint Pautelic János (Jsnitjic) belgrádi ügyvéd elhalálozván, irodáját Stojanovic Marko vette át. Miután az elhalálozott számos magyar czégel képviselt, a netaláni érdekeltek a történt változásrót ez uton értesittetnek. Sopron, 1890. november hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Pályázati hirdetmény**. Ő nagyméltósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1889. évi október hó 24-én 55.757 sz. alatt kelt magas leiratával felhivá ezen kamarát: hogy évenkint felváltva egy fiatal, törekvő és kellőleg képesitett kereskedőt vagy iparost hozzon javaslatba, a kinek a külföldön teendő tanulmány-út költségeinek fedezésére 300 forintnyi utazási ösztöndijat fog utalványozni. Kamaránk az idén a kereskedői pályára törekvő ifjut kiván javaslatba hozni. Ehhez képest felhivatnak mindazon kamarakerületünk területén lakó, avagy ide illetékes fiatal kereskedők, kik ezen utazási ösztöndijat elnyerni óhajtják: hogy vonatkozó folyamodványaikat legkésőbb f. évi deczember hó 15-ig ezen kamara elnökségéhez benyujtsák. A folyamodványnak a folyamodó nevét, lakhelyét, családi viszonyait, erkölcsi magaviseletét, tett tanulmányait, eddigi foglalkozását és nyelvismereteit, továbbá a folyamodó által választandó kereskedői szakmát, valamint kitüzött utitervét kell tartalmaznia. Az előadottak hitelt érdemlő hatósági, iskolai s magánbizonyitványokkal igazolandók. Sopron, 1890. évi november hó 26-án.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Huszár-lovak** lesznek kiadva gazdáknak, ép oly módon mint az a honvéd-lovaknál van szokásban. Jelentkezhetni személyesen vagy irásban deczember hó 28-ig a szombathelyi kaszárnyában.

Vegyes hirek.

— A **„Mátyás Diák"** czimü közkedvelt és legolcsóbb magyar élclap — amely a bécsi „Kikerikit" van hivatva az országból kiszoritani — mindinkább tartalmasabbá és tetszetősebbé válik. Nagy előnyére történt a lapnak, hogy a Wodianer F. és Fiai hirlap- és könyvkiadó cég tulajdonába ment át, mert azóta sokkal finomabb papiron nyomják és képei versenyeznek a legelső élclapok rajzaival. A „Mátyás Diák" az aktualis eseményeken kivül ad humoreszkeket, illuszirált adomákat a nevettető, jóizü dolgok egész halmazát. A „Mátyás Diák"-ot Murai Károly az ismert humorista szerkeszti a kinek a „Huszár szerelem" c. vigjátéka a napokban a nemzeti szinházban nagy tetszéssel került szinre és a ki mellé munkatársakul a legelső irók csoportosulnak. A „Mátyás Diák" előfizetési ára negyedévre csak egy forint s a lap bármely napról kezdve megrendelhető. A kiadóhivatal (Budapest, Sarkantyu-utcza 3. sz) ingyen és bérmentve készséggel küld mutatványszámokat. A „Mátyás Diák"-ot, a mely hézagat tölt be és a mely minden család asztalán helyet foglalhat, melegen ajánljuk.

— **Az iskolalátogatok** közvetlen felügyelete. A népiskolák fölötti felügyelet az ország nagy részében tudvalevőleg igen fogyatékos. A közoktatásügyi miniszter ennek folytán akként szándékozik a népiskolák fölötti felügyeletet szabályozni, hogy az iskolák egy részére nézve előre meghatározott terv szerint és megfelelő részletes utasitás mellett az iskolalátogatók is gyakorolhassák a közvetlen felügyeletet és vizsgálatot, mi által biztositható lenne az, hogy minden iskola évenkint legalább egyszer rendszeres megvizsgálással összekötött látogatásban részesüljön.

— **Legjobb karácsonyi ajándék: gyermekek számára**. Valamely játékszer választásánál, értelmes szülők mellett, nem lehetnek fontosak a tárgy külsejére vagy nagyságára, hanem annak belső becsére. Azért, évek hosszu során át, a Horgony Épitő-Szekrények jobban kedvelteknek, a sokkal nagyobb faszekrényeknél stb.-nél. Meggyőződtek arról, hogy nem a szekrény nagyságától nagyon a kötelezettségek megválasztásától és alakjától, mindenekelőtt pedig a mintapoknak szakszerű kiválasztásától függ minden. A Richterféle Épitőkő Szekrénygyár Bécsben, azért igazodott 10 év óta szakadatlanul, a köveket és mintapokat tökéletesiteni, mi által annak nevezetes Horgony-Epitőkő-szekrényei jelenleg felülmulhatlanokká lettek. Elismerésre méltó, miszerint nem ragadtatta el magát azon szenvedelytől, hogy a versenytársakat értéktelen kövekkel és rossz mintapokkal ellátott nagyobb szekrények szállitása által felülmulja. Kivánatos, hogy a gyár továbbra is azon elvének: a gyermekeknek csak a legjobbal szolgálni, hű maradjon, hogy a pompás Épitőkő Szekrény ne fajuljon el közönséges játékszerré, hanem az ifjuság javára mindig tökéletesittessek. Az olvasók érdekében emlitésre méltónak találjuk, hogy minden Richter-féle Horgony-Épitőkő-Szekrény, a valódiság bizonyságául, a „Horgony" gyári jegygyel van ellátva.

— **Heller-féle zenélő-művek**. Már sokszor volt alkalmunk e helyen a Heller-féle zenelő-művekről dicséröleg nyilatkozni. Nem csak azért, mert a Heller-féle művek a legtöbb kiállitáson kitüntetek, mint legutóbb Zürich, Melbourne, Nagy-Kanizsa és Antverpeni kiállitásokon, akarjuk a közönséget figyelmessé e gyárra felhivni, hanem mert elismerjük, hogy a nevezett gyár készitményei a közelgő karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából a legczélszerübb és legszebb ajándékokat nyujtják. Alig lesz valaki, akit egy zenelő-mű meg nem örvendeztetne. Hányan vannak kik a beteg ágyhoz lánczolva, vagy pedig minden személyes hangszert nem játszanak a zene valamiféle hangjait szerezni kénytelenek, vagy pedig az is, hogy a vidéken lakóknak csak ritkán van alkalmuk hangversenyeket sőt látogatni. Mindezeknek és különösen a tisztelt papságnak nem ajánlhatjuk eléggé, hogy magukhoz egy Heller-féle hangszert szerezzenek más annál is inkább, mivel a gyár a legszebb repertoirt állitja össze és a legujabb zeneszerzeményeket is nyujthatja. Illusztrált árjegyzékek kivánatra bérmentesen küldetnek. Ajánljuk azonban, egyenesen a gyárhoz „Bern (Svájcz)" fordulni, miután ez csakis Nizzában tart raktárt és sok más gyártmányok mint Heller-félék árusittatnak.

— **A legjobb háziszer**. Vannak népszerü háziszerek, melyek oly közbecsülésre emelkedtek, miszerint az emberek kisebb bajoknál az orvosi rendelvényt is szükségtelennek tartják s ezeket veszik igénybe. Az ily általános népszerüséggel biró háziszerek kell, hogy mindenki által méltányoltassanak, mert a közönséget nem lehet megtéveszteni, népszerüségre csakis a valóban jó szer juthat. Ez áll Brázay Kálmán sósborszeszére nézve is. E háziszer a legjobb hatásunak van elismerve, fejfájás, migrain, szem-, fül- és fogfájás, szaggatás, csúz és köszvény stb. stb., ellen. Van valami általános hatás ezen egyszerü szerben, mit a sósborszesznek szerencsés

vegyitése és készitése — mint az Brázay Kálmánnak sikerült — eredményezett, miként ezt a társaság legkiválóbb tagjai számos köszönő levélben nyilvánosan is elismerték. Mint minden jó szer, Brázay készitménye is sok utánzóra talált, aki tehát valódi Brázay fele sósborszeszt óhajt venni, az figyelje meg az üvegén levő czimkét, mely a 45 kros kis üvegen 319, s a 90 kros nagy üvegen 320. számu védjegygyel van ismertté téve.

Irodalom.

— **Rózsakedvelőknek.** Czapáry Albert műkertész, kit ez év elején az a nem mindennapi kitüntetés ért, hogy a „Szobai edényes növénytenyésztés"-ről irt munkáját József főherczeg ő fensége, mint a „Magyar kertészeti egyesület" fővédnöke, saját költségén nyomatta ki: most ismét egy hézagot pótló jeles munkával gyarapitotta szakirodalmunkat. Rózsatenyésztés czim alatt irt munkát, melyből mindenki megismerheti ezen közkedveltségnek örvendő virág ápolására és tenyésztésére vonatkozó szükséges dolgokat. A munka 16 füzetben fog megjelenni számos ábrával és szines könyomatu rózsaképpel leend diszitve. Előfizetési ára ¼ évre (4 füzet) 1 frt 20 kr.; ½ évre (8 füzet) 2 frt 40 kr.; ¾ évre (12 füzet) 3 frt 60 kr.; egész évre (16 füzet, a teljes munka) 4 frt 80 kr. — Tekintettel arra, hogy a kertészeti irodalomban ezen mü páratlanul áll, tehát hézagot pótól — melegen ajánljuk a közönség pártfogásába, mint oly művet, amely jeles tulajdonainál fogva hivatva van a hasonló, — de silányul szerkesztett — német munkákat kiszoritani hazankból. — Az első füzet doczember elején jelenik meg s annak méltatására még visszatérünk. — Az előfizetési pénzek Tarczali Dezső könyvkiadóhivatalába, Nyiregyházára küldendők be. — Előfizetéseket bármely hazai könyvkereskedés elfogad.

— **A mig él, barátja marad a „Képes Családi Lapok"** czimű szépirodalmi, ismeretterjesztő, képes hetilapnak, a ki gazdag tartalmával, gyönyörü képeivel megismerkedett. E lap előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapesten, nagy korona-utcza 20. sz.) melyhez az előfizetések legczélszerübben postautalványon intézendők, kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal. A legujabb szám következő változatos tartalommal jelent meg: A 46. szám tartalma. Ne ölj. (Válasz Tolstoj „Kreutzer Sonatá"-jára. Galitzyn Dimitry herczeg kéziratából forditotta: Brankovit György. (Vége). — Madách Imre emlékezete. Pajor Istvántól. (Költemény. Elszavalta szerző, a nógrádmegyei székház disztermében, Madách Imre arczképének leleplezése alkalmából B.-Gyarmaton, a vármegye által rendezett ünnepélyen, 1890. október 30-án.) — Szerelem és boszu. (Elbeszélés, Folytatás.) Paál Gyulától. — Csöndes xéniák. (Költemények. Révész Ernőtől. Mutató a szerzőnek „Rigmusok" czimű, sajtó alatt levő verskötetéből.) — A negyedik szinház. (Elmefuttatás egyről és másról.) Váradi Antaltól. — Változékony szivek. (Vig elbeszélés. Folytatás.) Husz Lajostól. — Államférfiak kátéja. (Mazarin hibornok naplója szerint. Latinból forditotta: Prély István. Folytatás.) — Mindenfélék. A hét tükre. Tölgyesy Mihálytól. Képeinkhez. Irodalom és müvészet. Hymen. Képeink: Madách Imre arczképe. — A zárda konyhájában. — A reggeli. — Regénymelléklet: Egy család démona. (Eredeti regény.) Irta Mericzay-Karossa Irma. (11—128. oldalig.)

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal reggel	d. u.	este.
	Budapesti idő.				
—	**Köszeg**	ind.	5^{15}	12^{04}	6^{03}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{29}	12^{17}	6^{24}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{46}	12^{33}	6^{41}
18	**Szombathely**	érk.	6^{01}	12^{47}	6^{56}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{30}	7^{15}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{46}	7
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	4^{03}	7^{48}
18	**Köszeg**	érk.	7^{31}	4^{16}	8^{01}

Piaczi-árak

1890. évi november hó 29-éről.

Buza	100 kilo	idei	7 frt. 70 krtól	7 frt. 90 kr-ig
Rozs	„	. .	7 „ — „	7 „ 50 „
Árpa	„	. .	6 „ 80 „	7 „ 50 „
Kukoricza	„	idei	7 „ 00 „	7 „ 20 „
Kukoricza	„	tavali	7 „ 20 „	7 „ 50 „
Zab	„		6 „ 70 „	7 „ — „

		frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	80	100 kilo burgonya	1	70
„ II.	„	15	50	Marhahus . 1 kilo	—	48
Rozsliszt I.	„	13	90	Marha zsir	—	80
„ II.	„	13	00	Disznóhus . „	—	52
Buzakorpa .	„	4	10	„ zsir . „	—	68
Rozs „ .	„	4	75	Borjuhus . „	—	60
Köleskása .	„	14	—	Birkahus . „	—	36
Dara . .	„	17	—	1 méterről bükkfa	13	50
Árpa dara .	„	8	—	„ „ dorong	10	—
Széna . .	„	2	52	„ tölgyfa	9	40
Szalma . .	„	1	90	„ „ dorong	7	60

Nyilt-tér.

Mint becses és czélszerü **karácsonyi ajándékot** ajániom:

Nyersselyem-bastkelmémet (egész selyem) 10 frt 50 krjával darabonkint, ugyszinten 14 frt 25, 17 frt 50, 21 frt 25, 26 frt 25, egész 29 frt 60 krig. Mintát előre bozatni nem szükséges, mert a mi nem válik be, ünnep után szivesen becserélem.

Fekete, szines és **fehé** selyemszövetekből mintát is rögtönösen küld Henneberg G. (cs. és kir. udv. szállito) Zürichben. Levelek 10 krnyi portóval.

HIRDETÉSEK.

TICHO FÜLÖP

Brünn, Krautmarkt, 21,

szétküld postautánvétellel csak **valódi**

brünni posztó-szöveteket.

Egy maradek posztó, 3.10 m. ruhakelme jó minőségben 5.— frt
Egy maradek posztó, 3.10 m. legfinomabb minőségben 10.75 „
Egy maradek fekete posztó, 3.10. m. salon-ruhára . 9.— „
Egy maradek telikabat-szovet, jó minőségben . . . 5.40 „
Egy maradek telikabat-szovet, 2 m. loden vadász-kabátra 4.— „

Hölgy-cikkek.

Egy teljes fekete terno- vagy Kammgarn-ruha, 10 m. 5·—, 5·50 frt
Egy teljes ősz- vagy teli-ruha, 10 m. 3·—, 5·—, 8·—, 12·— „
Egy teli vállraveto, 10/4 nagy, Himalája, tiszta gyapju 4· „
Egy teli vállravető, 9/4 nagy . . . . . 2·— „
Egy jute-függony, teljes, török dessinben . . . . 2·50 „
Egy jute-garnitura, 2 agy-, és 1 asztalterítő . . . 3,50 „
Egy Tunis-fuggony, aranynyal át-szőve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, mindenféle szinben . . 4·50 „
Egy maradek Manilla futó-szőnyeg, 10—11 méter hosszu . . . . . á 3·40, 4·40 „
Egy drb. házi-lenvászon, 4/4 széles . . . . . 4·50 „
Egy drb. házi-lenvászon, 4/4 széles Ia minőségben . 5·50 „
Egy drb. rumburgi szek-lenvászon, 9/4 széles . . 6·50 „
Egy drb. Stofania-vászon, 5/4 széles, teljes pótlék a lenfonálnak . . . . . 9·— „
Egy drb chiffon, igen jó minőségben á 4·50, 5·50, 6·50 9·— „
Egy drb atlasgradl. ágybehuzókra, Ia. 8·50 frt, IIa 5·50 „
Egy drb canevas, Ia min. ágybehuzókra . . . . 9·— „
Egy drb. lenszovet, varrás nélkül, darabja 2 m. hosszu 1·10 „
Egy drb. rumburgi Oxford, Ia 6·50 frt, IIa . . 4·50 „
Hölgy-ingek Chiffonból, vagy erős lenvászonból, csipkével 6 darab . . . . . 3·75 „
legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab . . . . . 6·— „
Egy fiaker-terito, 2·—, egész . . . . . 2·50 „
Egy tricot-Taille, minden szinben . . . . . 1·30 „

Minták az egész czikkekrol es képes árjegyzekek ingyen és bérmentesen küldetnek.

— Miért kedvelik annyira a **Horgony-Kőépitő-szekrényeket?**

Mert nem válnak értéktelenekké egy nehány napon mulva mint a többi játékszerek, hanem a gyermekeknek évek hosszu során át mulató és oktató foglalkozási szerül szolgálnak, és a hosszú idő tartamot tekintetbe véve a legolcsóbb játékszerek. Továbbá, mert az igazán pompás minták utánczitása a szülőknek is kellemes mulatságot szerez és minthogy mindegyik szekrény szabályszerüen kiegészitheto, a kicsiny kevesbbe értékes utánzás vétele által nem akarja maga magát megcsalni az utasitsa vissza minden szekrenyt melynek csomagolásán czégünk valamint gyári jelvényünk „a veres Horgony" hiányzik. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Richter F. Ad. és társa. Pecs, Ulica Kinizsi ugyen 4.

Scharpf Jenő

fogászati műterme

Köszegen, belváros 25. sz. a. a vár közelében.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy

minden következő hó

1-től—20-ig Köszegen,
21-tól—25-ig Sárvárott *a Korona* vendéglőben
26-tól—30-ig Kis-Czellben *a Sas*

tartózkodom.

Ajánlom magamat ugy **egyes fogak,** mint **egész fogsorok** készitésére, rendetlenül fejlődött fogsorok kiigazitására, romlott és fájdalmas fogak megtöltésére **(Plombe)** és kiesiszolására, fogak tisztitására, valamint a szájpadlás hiányainak kiigazitására; mindent a legujabb s a fogak védelmét leginkább szemmel tartó tapasztalatok szerint végzek.

Köszegen, 1890. október hóban.

Legmélyebb tisztelettel

Scharpf Jenő,
fogműtvész.

HIRDETMÉNY.

Ő császári és apostoli királyi felségének

1890. április 12-én kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatott a

XV. MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

a „Fehér kereszt" egyesület, a budapesti szünidei gyermektelep-egyesület, a „Maria Dorottya"-egyesület, a nagybányai jótékony nőegylet, a szekelyföldi iparmuzeum, az országos községi és körjegyzők árvaháza, a borsodmegyei nőegylet miskolczi árvaháza, a vagyontalan hivatalnokok özveggyei és árvái részére alkalitandó alap, a magyar hirlapirok nyugdijintezete és vegre a zigrábi országos siketnémaintezet javára fog forditatni.

E sorsjáték összes, 6767-ben megállapitott nyeremányei az alább következő játékterv szerint

160.000 forintra rugnak, és pedig:

1 főnyeremény . .	60.000 frttal			
1 nyeremény . . .	10.000 „			
5 nyer. egyenk.	1000 frttal	5000 frt		
10 „ „	500 „	5000 „		
50 „ „	100 „	5000 „		
200 nyer. egyenk.	50 frttal	10.000 frt		
6500 sor.-ny.	„ 10	„ 65.000 „		

A húzás visszavonhatatlanul 1890. évi deczember hó 16-án történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapitva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest fővámház félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, só- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur"nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorjegyáruló közegnél.

Budapest, 1890. október 1-én.

Magyar kir. lottó-igazgatóság.

A. általánosan ismert, jó hirnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósborszesz készitményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módositom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

gyors enyhitést eszközöl: **csuszos szaggatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemegyengeség bénulások, zsugorok stb.** ellen; de különösen a **bedörzsölés kenő gyurógyógymódnál (massage)** igen jó hatásunak bizonyult. **Fogtisztitó szerül** is igen ajánlható a mennyiben a **fogak fényét** elősegiti, **foghust erősbiti és a száj tiszta, szagtalan izt** nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos ez szer **fejmosásra** is, a **hajidegek** erősitésére, a **fejkorpaképződés megakadályozására** és **annak megszüntetésére.**

Ára egy nagyobb üveggel 90 kr., egy kisebb üveggel 45 kr.

BRÁZAY KÁLMÁN

Budapesten, VI. kerület, muzeum-körut 23. szám.

Kapható Köszegen: Schneller Ernő, Fuchs Ferencz, Unger József, Handlei Vilmos, Pollák Sándor, Jánosa Gyula és Wentzl Ede kereskedőknél

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.